

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării), comentarii	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică		
HPI Wind	<p>Dear Ministry of Energy Team,</p> <p>We appreciate the Ministry's efforts to improve the regulatory framework for renewable energy development in Moldova, particularly the initiatives to enhance accountability and streamline access to the electricity grid. However, we would like to express several concerns and propose revisions to ensure that these amendments effectively support the country's renewable energy goals while maintaining investor confidence.</p> <p>1. Proposal to Replace the Guarantee Mechanism with a Capacity Reservation Payment</p> <p>The proposed requirement for developers to provide financial guarantees as outlined in Article I of the draft amendment to Law No. 107/2016 introduces significant financial burdens. While we understand the intent to discourage speculative applications, this approach does not account for the external challenges developers of utility scale projects face, such as limited offtake opportunities and financing hurdles. We respectfully propose replacing this mechanism with a capacity reservation payment, which would achieve the same objective without penalising developers for delays caused by factors beyond their control. This payment would also align with practices in other jurisdictions, ensuring fairness and predictability in Moldova's nascent renewable energy market.</p> <p>To further support this proposal, we note the following:</p> <ul style="list-style-type: none">• Guarantees require extensive oversight to track milestones, enforce forfeitures, and process refunds. Capacity reservation payments are simpler to administer, reducing bureaucratic overhead.• Capacity reservation payments provide immediate certainty for developers, as they are non-refundable and straightforward. Guarantees, while refundable, create uncertainty due to the potential for forfeiture, particularly in cases of external delays.	

• Moldova’s renewable energy sector is at an early stage. Guarantees could discourage investment by introducing higher risks, potentially delaying market growth. Capacity reservation payments, in contrast, encourage participation while still disincentivising speculative behaviour.

We believe a capacity reservation payment better balances administrative simplicity, market impact, and effectiveness in encouraging genuine development while avoiding undue burdens.

It also provides a more suitable framework for Moldova’s nascent renewable energy market, where stability and predictability are critical for attracting investment.

Furthermore, the current Connection Notice framework already includes milestones that naturally filter out speculative or idle development projects. Specifically:

- Developers must submit a technical interconnection design within 12 months of the connection notice issuance (typically incurring costs of EUR50,000+ for connections at 110kV).
- Developers must obtain a building permit within 24 months of the connection notice issuance (for wind energy projects, this includes significant costs such as EUR100,000+ for land rezoning, environmental impact assessments, and associated permits).

2. Request to Remove Retrospective Application of Financial Guarantees

The provision in Article I of the draft amendment, which retroactively imposes financial guarantees on projects that have already been issued connection notices or have submitted grid connection applications but not yet received notices, raises serious concerns regarding its alignment with constitutional principles and the broader rule of law in Moldova.

Specifically:

• Violation of Legal Certainty

Legal certainty is a fundamental principle of the rule of law, ensuring that laws are predictable and stable so that individuals and businesses can make informed decisions. Developers who either received connection notices or submitted grid connection applications under the previous legal framework did so with the legitimate expectation that the terms of those processes would remain consistent. Retroactively applying new obligations undermines this expectation and creates significant legal uncertainty.

• Potential Constitutional Issues

The retroactive application of financial guarantees imposes new financial burdens on developers for actions or commitments made under prior legal norms. Such measures could infringe on constitutional principles of fairness, equality, and the protection of rights.

• Erosion of Investor Confidence

Moldova’s renewable energy sector relies heavily on private investment. Retroactive legislation sends a negative signal to investors, undermining confidence in Moldova’s legislative and regulatory processes. This could deter future investment, harm the country’s renewable energy goals, and delay critical infrastructure development.

• Disruption of Ongoing Projects

We acknowledge that a large number of opportunistic and speculative projects have received connection notices. However, there are evidently genuine projects where developers have invested sincerely and tirelessly to progress their projects under onerous circumstances. These challenges include limited routes to market, nascent wholesale electricity market, cross-border interconnection limitations and persisting geopolitical stress. Retroactively imposing financial guarantees jeopardises the viability of these earnest efforts, creating undue burdens on developers who are navigating complex and challenging conditions.

• Deviation from International Norms

International legal norms generally discourage retroactive legislation, particularly when it imposes new obligations or penalties. The European Convention on Human Rights, to which Moldova is a party, upholds the principle of non-retroactivity in its protection of property rights and in ensuring fair treatment under the law. Retroactive application of this law risks violating these norms and inviting reputational harm.

To address these concerns, we strongly recommend excluding projects that have already been issued connection notices or submitted grid connection applications prior to the effective date of the amendment. Instead, the new financial guarantee requirements should apply only to grid connection applications received after the effective date of the amendment. This approach would:

- Preserve legal certainty and the legitimate expectations of developers.
- Maintain investor confidence in Moldova’s energy sector.
- Ensure continuity in the country’s energy transition by avoiding disruptions to ongoing projects.

Moldova has potential to become a leader in renewable energy development. However, this can

only be achieved through a stable and predictable regulatory environment that attracts and retains investment. We trust that the Ministry of Energy will consider our proposals to refine the legislative amendments and support the continued growth of Moldova’s renewable energy sector.

Stimată echipa Ministerului Energiei,
Apreciem eforturile Ministerului de a îmbunătăți cadrul de reglementare pentru dezvoltarea energiei din surse regenerabile în Republica Moldova, în special inițiativele de creștere a responsabilităților și de simplificare a accesului la rețeaua electrică. Cu toate acestea, am dori să exprimăm mai multe preocupări și să propunem revizuire pentru a ne asigura că aceste amendamente sprijină efectiv obiectivele țării în materie de energie regenerabilă, menținând în același timp încrederea investitorilor.

1. Propunere de înlocuire a mecanismului de garantare cu o plată de rezervare a capacității

Cerința propusă pentru dezvoltatori de a furniza garanții financiare, astfel cum este prezentată în articolul I din proiectul de modificare a Legii nr. 107/2016, introduce sarcini financiare semnificative. Deși înțelegem intenția de a descuraja aplicațiile speculative, această abordare nu ține cont de provocările externe cu care se confruntă dezvoltatorii de proiecte la scară de utilitate, cum ar fi oportunitățile limitate de preluare și obstacolele de finanțare.

Propunem cu respect înlocuirea acestui mecanism cu o plată de rezervare a capacității, care ar atinge același obiectiv fără a penaliza dezvoltatorii pentru întârzierile cauzate de factori care nu au controlul lor. Această plată s-ar alinia, de asemenea, cu practicile din alte jurisdicții, asigurând corectitudinea și predictibilitatea pe piața în curs de dezvoltare a energiei regenerabile din Moldova.

Pentru a susține în continuare această propunere, notăm următoarele:

- Garanțiile necesită o supraveghere extinsă pentru a urmări reperatele, a impune confiscări și procesează rambursări. Plățile pentru rezervarea capacității sunt mai simple de administrat, reducând cheltuieli generale birocratice.
- Plățile pentru rezervarea capacității oferă o siguranță imediată pentru dezvoltatori, deoarece sunt nerambursabile și simple. Garanțiile, deși sunt rambursabile, creează incertitudine din cauza potențialului de confiscare, în special în cazurile de întârzieri externe.
- Sectorul energiei regenerabile din Moldova este într-un stadiu incipient. Garanțiile ar putea descuraja investițiile prin introducerea de riscuri mai mari, potențial întârzierea creșterii pieței. În schimb, plățile pentru rezervarea capacității încurajează participarea, descurajând în același timp comportamentul speculativ.

Considerăm că o plată de rezervare a capacității echilibrează mai bine simplitatea administrativă, impactul pe piață și eficiența în încurajarea dezvoltării autentice, evitând în același timp sarcinile nejustificate.

Se respinge.

Stabilirea unei plăți de rezervare a capacității ar putea să nu aibă efectul dorit și anume responsabilizarea solicitanților, or doar printr-un mecanism de garanție investitorul va analiza mai în detaliu oportunitatea și fezabilitatea investițiilor.

Plata de rezerva a acapacității va avea același efect doar dacă va fi o plată de o valoare semnificativă, comparabilă cu valoarea garanției însă prevederea prin care aceasta nu va putea fi recuperată va conduce la cheltuieli suplimentare pentru investitori, care în cazul garanției sunt reîntoarse odată cum proiectul este dat în exploatare.

Totodată, Hotărârea ANRE va defini criteriile și condițiile în care solicitanții de avize de racordare sunt obligați să depună garanții financiare dar și cazurile în care aceasta se va restitui solicitantului integral sau parțial fiind astfel posibil de prevăzut și cerințe aplicabile în cazul în care un investitor dorește extinderea termenului de valabilitate a avizului de racordarea.

De asemenea, oferă un cadru mai potrivit pentru piața în curs de dezvoltare a energiei regenerabile din Moldova, unde stabilitatea și predictibilitatea sunt esențiale pentru atragerea investițiilor.

În plus, actualul cadru Notificare de conectare include deja etape care filtrează în mod natural proiectele de dezvoltare speculative sau inactive. Mai exact:

- Dezvoltatorii trebuie să prezinte un proiect tehnic de interconexiune în termen de 12 luni de la Emiterea notificării de conectare (care implică de obicei costuri de peste 50.000 EUR pentru conexiuni la 110 kV).
- Dezvoltatorii trebuie să obțină o autorizație de construire în termen de 24 de luni de la notificarea de conectare emiterea (pentru proiecte de energie eoliană, aceasta include costuri semnificative, cum ar fi 100.000 EUR+ pentru rezonificarea terenurilor, evaluările impactului asupra mediului și autorizațiile aferente).

2. Solicitare de eliminare a aplicării retroactive a garanțiilor financiare

Prevederea articolului I din proiectul de modificare, care impune retroactiv garanții financiare pentru proiectele cărora li s-au emis deja aviz de racordare sau au depus cereri de racordare la rețea, dar care nu au primit încă avize, ridică serioase îngrijorări cu privire la alinierea acesteia la principiile constituționale și la regula mai largă a drept în Moldova.

Mai exact:

• Încălcarea certitudinii juridice

Securitatea juridică este un principiu fundamental al statului de drept, asigurând că legile sunt previzibile și stabile, astfel încât persoanele și întreprinderile să poată lua decizii în cunoștință de cauză.

Dezvoltatorii care fie au primit avize de conectare, fie au trimis conexiunea la rețea cererile în temeiul cadrului juridic anterior au făcut acest lucru cu așteptarea legitimă că termenii acelor procese vor rămâne consecvenți. Aplicarea retroactivă a noilor obligații subminează această așteptare și creează o incertitudine juridică semnificativă.

• Potențiale probleme constituționale

Aplicarea retroactivă a garanțiilor financiare impune noi sarcini financiare dezvoltatori pentru acțiuni sau angajamente luate în temeiul unor norme legale anterioare. Asemenea măsuri ar putea încălca principiile constituționale ale echității, egalității și protecției drepturi.

• Erodarea încrederii investitorilor

Sectorul energiei regenerabile din Moldova se bazează în mare măsură pe investițiile private. Retroactiv legislația transmite un semnal negativ investitorilor, subminând încrederea în Republica Moldova proceselor legislative și de reglementare. Acest lucru

Se respinge.

Referitor la formularea care impune depunerea garanțiilor financiare inclusiv pentru avizele deja emise, comunicăm că aceasta nu ar trebui interpretată ca având efect retroactiv, ci mai degrabă ca o reglementare tranzitorie menită să corecteze și să eficientizeze utilizarea capacităților rețelei electrice.

Retroactivitatea unei legi implică modificarea efectelor juridice ale faptelor anterioare, însă cerința de a depune garanții financiare nu afectează drepturile deja dobândite sau faptele trecute. Drepturile acordate (de exemplu, avizele emise) nu sunt anulate, ci devin supuse unei condiții suplimentare (garanția) pentru a preveni blocarea capacității rețelei de proiecte nefinalizate. Această condiție este justificată de interesul public major de a elibera capacități de rețea pentru investitorii serioși (inclusiv în contextul crizei energetice), care contribuie concret la creșterea producției din surse regenerabile.

	<p>ar putea descuraja investițiile viitoare, ar putea dăuna obiectivele țării în materie de energie regenerabilă și întârzie dezvoltarea infrastructurii critice.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Întreprerea proiectelor în derulare</u> <p>Recunoaștem că un număr mare de proiecte oportuniste și speculative au primit notificări de conectare. Cu toate acestea, există în mod evident proiecte autentice unde dezvoltatorii au investit sincer și neobosit pentru a-și progresa proiectele în circumstanțe grele. Aceste provocări includ rute limitate către piață, piața angro a energiei electrice în curs de dezvoltare, limitări de interconectare transfrontalieră și stres geopolitic persistent. Impunerea retroactivă a garanțiilor financiare pune în pericol viabilitatea acestor eforturi serioase, creând sarcini nejustificate pentru dezvoltatorii care navighează în condiții complexe și provocatoare.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Abatere de la Normele Internationale</u> <p>Normele juridice internaționale descurajează în general legislația retroactivă, în special atunci când impune noi obligații sau sancțiuni. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, la care Moldova este parte, susține principiul neretroactivității în protejarea drepturilor de proprietate și în asigurarea unui tratament echitabil în condițiile legii. Aplicarea retroactivă a acestei legi riscă să încalce aceste norme și să provoace prejudicii reputației.</p> <p>Pentru a răspunde acestor preocupări, recomandăm cu tărie excluderea proiectelor cărora le-au fost deja emise notificări de conectare sau au depus cereri de conectare la rețea înainte de data intrării în vigoare a modificării. În schimb, noile cerințe de garanție financiară ar trebui să se aplice numai cererilor de conectare la rețea primite după data intrării în vigoare a modificării. Această abordare ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Păstrarea securității juridice și a așteptărilor legitime ale dezvoltatorilor.</u> • <u>Mentținerea încrederii investitorilor în sectorul energetic al Republicii Moldova.</u> • <u>Asigurarea continuității în tranziția energetică a țării prin evitarea întreruperii proiectelor în derulare.</u> <p>Moldova are potențialul de a deveni lider în dezvoltarea energiei regenerabile. Cu toate acestea, acest lucru poate fi realizat doar printr-un mediu de reglementare stabil și previzibil care să atragă și să rețină investițiile. Avem încredere că Ministerul Energiei va lua în considerare propunerile noastre de a rafina modificările legislative și de a sprijini creșterea continuă a sectorului energiei regenerabile din Moldova.</p>	
<p>Cancelaria de Stat Grupul de Lucru al Comisiei pentru Reglementarea</p>	<p>Decizia Grupului de lucru în privința proiectului de act normativ și notei de fundamentare: Se susține cu obiecții și recomandări proiectul de lege și nota de fundamentare.</p> <p style="text-align: center;">Evaluarea proiectului de act normativ</p>	

Activității de Întreprinzător

Concluzia: Proiectul corespunde în mare parte cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător.

Comentarii, recomandări:

Proiectul prevede completarea art. 47 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică cu un nou alineat (9) care în viziunea noastră conține norme ce contravin principiilor de transparență, de previzibilitate și pot crea incertitudini în aplicare/implementare:

Norma din proiect: „(9) *Solicitanții care solicită racordarea centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, vor depune la operatorul de sistem garanții financiare de bună execuție a avizelor de racordare în cuantumul stabilit de Agenție.*

Comentarii: Menționarea „în cuantumul stabilit de Agenție” este vagă și nu oferă detalii despre cum va fi determinată această valoare. Lipsa unor criterii clare, obiective și transparente poate genera incertitudine pentru solicitanți și riscuri de arbitraritate, Agenția având libertate deplină în stabilirea cuantumului garanțiilor. Se impune detalierea în proiect a criteriilor în baza cărora Agenția va stabili cuantumul garanțiilor, cum ar fi de ex: costurile medii de racordare, capacitatea instalațiilor, impactul asupra rețelei și alte elemente relevante. La fel, formularea dată nu prevede un termen clar în care Agenția va adopta decizia privind cuantumul garanției.

Norma din proiect: *Condițiile și termenele în care trebuie depusă garanția financiară de bună execuție a avizului de racordare, cuantumul garanției financiare și cazurile în care garanția financiară integral sau parțial se restituie solicitantului sau se utilizează de operatorul de sistem în scopul dezvoltării rețelei electrice, se stabilesc într-o hotărâre a Agenției, aprobată în rezultatul consultării publice.*

Comentarii: Această normă necesită clarificări și ajustări pentru a îndeplini cerințele de predictibilitate și transparență. Norma „se stabilesc într-o hotărâre a Agenției” lasă la latitudinea Agenției stabilirea condițiilor, termenelor și cuantumului garanției, care trebuie să fie incluse în proiectul de lege ca norme primare sau să ofere criterii metodologice clare care le va urma Agenția. Textul „în scopul dezvoltării rețelei electrice” este vag și nu indică mecanismele de gestionare și utilizare a fondurilor reținute. Această ambiguitate poate duce la lipsă de transparență și la utilizări nejustificate ale fondurilor. Formularea „cazurile în care garanția financiară integral sau parțial se restituie solicitantului sau se utilizează” este generală și poate crea confuzie. Se recomandă de a indica explicit aceste situații, cum ar fi: Returnarea integrală în cazul în care proiectul este finalizat conform avizului; Reținerea parțială

Se acceptă

A fost ajustată

Se acceptă

Prezenta reglementare reiese din atribuțiile funcționale ale ANRE de a stabili aceste norme, or Ministerul Energiei, în calitate sa de autoritate publică centrală în domeniul energetic, este responsabil de crearea politicilor publice în sectorul energetic.

în cazul întârzierilor justificate; Reținerea integrală în cazul anulării executării proiectului.

Norma din proiect: Garanțiile financiare se depun și de persoanele fizice și juridice cărora li s-au eliberat avize de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW și, până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în termenele stabilite de Agenție. Operatorul de sistem anulează avizele de racordare eliberate persoanelor fizice și juridice pentru racordarea la rețeaua electrică a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în cazul în care nu sunt depuse garanțiile financiare de bună execuție în condițiile, termenele și quantumul stabilite de Agenție. Operatorul de sistem anulează avizele de racordare eliberate persoanelor fizice și juridice pentru racordarea la rețeaua electrică a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în cazul în care nu sunt depuse garanțiile financiare de bună execuție în condițiile, termenele și quantumul stabilite de Agenție.

Comentarii: Formularea „Garanțiile financiare se depun și de persoanele fizice și juridice cărora li s-au eliberat avize de racordare... până la intrarea în vigoare a prezentului alineat” prezintă mai multe probleme, în special din perspectiva clarității, echității și predictibilității aplicării normei juridice. Obligația de a depune garanții financiare pentru avizele deja emise înainte de intrarea în vigoare a reglementării creează un efect retroactiv, ceea ce contravine principiilor fundamentale ale dreptului. La fel, anularea avizelor deja emise se consideră ca sancțiune și impune noi obligații financiare beneficiarilor, ceea ce creează un efect retroactiv. Beneficiarii acestor avize au obținut deja drepturi sub un alt cadru legislativ, iar introducerea unor obligații financiare suplimentare ar putea fi percepută ca o modificare arbitrară a condițiilor inițiale. Conform principiilor fundamentale ale dreptului, legile nu ar trebui să impună sancțiuni retroactive, mai ales atunci când beneficiarii au acționat în conformitate cu reglementările existente la momentul emiterii avizelor. Retroactivitatea măsurii poate genera contestări legale din partea solicitanților afectați, invocând încălcarea principiilor de stabilitate legislativă și protecție a drepturilor dobândite.

Obligația de a depune garanții financiare poate fi impusă doar în procedura de obținere a unor noi avize de racordare care vor fi solicitate după intrarea în vigoare a acestui proiect.

Argumentare.

Referitor la formularea care impune depunerea garanțiilor financiare inclusiv pentru avizele deja emise, comunicăm că aceasta nu ar trebui interpretată ca având efect retroactiv, ci mai degrabă ca o reglementare tranzitorie menită să corecteze și să eficientizeze utilizarea capacităților rețelei electrice.

Retroactivitatea unei legi implică modificarea efectelor juridice ale faptelor anterioare, însă cerința de a depune garanții financiare nu afectează drepturile deja dobândite sau faptele trecute. Drepturile acordate (de exemplu, avizele emise) nu sunt anulate, ci devin supuse unei condiții suplimentare (garanția) pentru a preveni blocarea capacității rețelei de proiecte nefinalizate. Această condiție este justificată de interesul public major de a elibera capacități de rețea pentru investitorii serioși (inclusiv în contextul crizei energetice), care contribuie concret la creșterea producției din surse regenerabile..

Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare)

Concluzia: Nota de fundamentare conține parțial informații pentru a stabili necesitatea intervenției propuse, astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Comentarii, recomandări:

Textul din secțiunea 2.2. oferă o descriere a situației actuale și a problemelor din sectorul energetic, dar nu respectă pe deplin cerințele Metodologiei AIR. Deși sunt identificate problemele legate de blocajele în utilizarea capacităților rețelei electrice, emisia avizelor de racordare neutilizate și impactul asupra noilor solicitanți și investitori explicând modul în care acestea afectează dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă și consumatorii finali prin creșterea tarifelor, - analiza are mai multe lacune care reduc claritatea sa. Una dintre principalele deficiențe este lipsa datelor concrete și cuantificabile. Se menționează că mai puțin de 10% din capacitățile pentru care au fost emise avize sunt puse în exploatare anual, dar această afirmație nu este susținută de cifre specifice. Textul nu oferă date cantitative esențiale, cum ar fi numărul de avize emise, procentul celor utilizate sau valoarea aproximativă a tranzacțiilor speculative, capacitatea blocată sau costurile suplimentare suportate de consumatori, ceea ce limitează înțelegerea amplitudinii problemei. Este subliniat faptul că blocajele create duc la obstacole pentru dezvoltarea proiectelor din surse regenerabile și, în final, la creșterea tarifelor pentru consumatorii finali. Totuși, aceste afirmații rămân generale și nu sunt susținute de date concrete sau de o analiză detaliată a cauzelor. Aceste informații ar fi necesare pentru a cuantifica problema și a evalua impactul real asupra rețelelor electrice și asupra actorilor implicați. La fel, în analiză se utilizează expresia „conform informațiilor vehiculate în spațiul public.” Aceasta este vagă și nu oferă o bază solidă pentru analiza problemei. Metodologia AIR solicită utilizarea de surse credibile, cum ar fi studii oficiale, date statistice sau consultări publice, care să susțină afirmațiile. În plus, impactul asupra diferitelor părți interesate, cum ar fi IMM-urile, investitorii mari sau consumatorii finali, nu este segmentat și detaliat, ceea ce reduce relevanța analizei. Nu în ultimul rând, secțiunea necesită o delimitare clară între descrierea situației actuale și identificarea lacunelor normative. Nu se specifică în mod concret care articole din Legea nr. 107/2016 sau alte reglementări actuale permit emiterea avizelor speculative sau perpetuarea blocajelor în rețea. Această lipsă de detalii face dificilă evaluarea eficienței cadrului normativ existent și a necesității intervenției legislative. În Nota de fundamentare, obiectivele prezentate abordează problemele identificate în analiza situației actuale, însă nu corespund în totalitate

Se ia act.

Valorificarea avizelor de racordare emise oscilează anual în limitele valorii a 10% din totalul a cca. 1500 MW eliberați.

Drept date reale cu privire la situația de pe piață, facem referință la Lista AR de valabile eliberate dar și lista de așteptare a AR la rețeaua OST (<https://moldelectrica.md/ro/network/access>)

Cadrul normativ existent nu impune careva condiționalități privind emiterea și valorificarea/nevalorificare AR emise. Prin urmare, nu este realizat scopul principal și anume construcția de noi unități generatoare.

cerințelor stabilite de Metodologia AIR. Deși sunt definite explicit, obiectivele rămân generale și insuficient detaliate pentru a demonstra clar cum vor contribui la soluționarea problemelor. Obiective precum „introducerea garanțiilor financiare” și „îmbunătățirea mecanismelor de toleranță” nu includ detalii clare despre implementare, cum ar fi valoarea minimă a garanțiilor, criteriile de aplicare sau modul în care mecanismele vor fi ajustate pentru a avea un impact măsurabil. Metodologia AIR cere ca obiectivele să fie formulate în termeni specifici și măsurabili pentru a putea fi monitorizate și evaluate.

Exemple de obiective SMART:

Introducerea unui mecanism de garanții financiare până la sfârșitul anului 2025, care să asigure că cel puțin 90% dintre avizele de racordare eliberate sunt utilizate pentru proiecte ce demarează construcția într-un termen de 12 luni de la obținerea avizului; Reducerea cu 50% a timpului necesar pentru eliberarea unui aviz de racordare până la finalul anului 2026, prin implementarea unui sistem digital de management al avizelor care să permită monitorizarea în timp real a cererilor; Diminuarea tarifelor la energie electrică pentru consumatori finali cu 5% până în 2030, prin eliminarea blocajelor din rețea și reducerea costurilor suplimentare cauzate de speculațiile cu avize, etc.

Secțiunea 4.3. din Nota Informativă abordează impactul introducerii garanțiilor financiare asupra sectorului privat, dar ar putea fi îmbunătățită pentru a respecta mai bine cerințele Metodologiei AIR. Deși sunt prezentate beneficii precum reducerea incertitudinilor privind accesul la rețea și utilizarea fondurilor reținute pentru infrastructură, analiza nu este suficient de detaliată și nu răspunde pe deplin la toate aspectele relevante. Un punct important care ar putea fi dezvoltat mai bine este analiza impactului asupra IMM-urilor. Deși se menționează că garanțiile financiare ar putea reprezenta o dificultate pentru companiile mici, nu sunt incluse detalii despre măsuri care să atenueze acest impact, cum ar fi scutiri sau sprijin financiar. Această adăugire ar face analiza mai completă și ar evidenția modul în care măsura propusă poate sprijini toate categoriile de investitori. Estimările financiare incluse în text sunt utile, dar se bazează pe date generale din alte țări, cum ar fi România și Bulgaria, fără a include informații concrete din Moldova. Integrarea unor date locale ar oferi o imagine mai clară a impactului real asupra pieței interne. Justificarea valorii garanției de 2% ar putea fi mai bine explicată (proiectul în genere nu prevede astfel de cifră de 2%). Deși textul subliniază că aceasta este mai mică decât în alte țări, nu se oferă detalii despre modul în care a fost stabilită această valoare sau dacă este adecvată pentru contextul economic al Moldovei. O astfel de justificare ar sprijini mai bine măsura propusă. În plus, textul menționează că fondurile reținute din garanții vor fi utilizate pentru

Se ia act.

Proiectul de Lege prevede că în cazul nevalorificării AR, Garanția financiară se utilizează de operatorul de sistem în scopul dezvoltării rețelei electrice, acestea fiind descrise în Hotărârea care va fi aprobată de ANRE, or cadrul normativ primar nu trebuie să descrie prevederi succinte care țin de atribuțiile autorității de reglementare.

	<p>infrastructura critică, dar nu oferă detalii despre modul în care acestea vor fi alocate sau gestionate. Explicarea acestui proces ar adăuga transparență și claritate. Lipsesc consultările. Pentru ca secțiunea "Avizarea și consultarea publică" să respecte cerințele Metodologiei AIR, ar trebui să includă o prezentare clară a procesului de consultare publică, să arate cum au fost implicate părțile interesate, ce opinii au fost primite și cum a fost integrate în versiunea finală a proiectului. Fără aceste elemente, capitoul nu corespunde pe deplin cerințelor Metodologiei AIR. Lipsa informațiilor în secțiunea „Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ” reprezintă o omisiune semnificativă conform cerințelor Metodologiei AIR. Această secțiune este crucială pentru a demonstra modul în care măsurile propuse pot fi aplicate în practică, asigurând atât fezabilitatea, cât și eficiența implementării. Fără detalii clare, există riscul ca procesul de aplicare să fie întârziat sau să întâmpine obstacole neașteptate. Secțiunea ar trebui să includă o descriere detaliată a pașilor necesari pentru implementare. Aceasta presupune identificarea instituțiilor responsabile, cum ar fi ANRE sau operatorii de sistem, și descrierea atribuțiilor specifice ale acestora. De asemenea, este esențial să se definească etapele de implementare și să se stabilească termene clare pentru realizarea acestora. Aceste etape ar putea include elaborarea de reglementări secundare, adaptarea infrastructurii necesare, numărul de personal și instruirea acestui, alte aspecte logistice, asigurarea unei comunicări eficiente cu părțile interesate, mecanismele de monitorizare și evaluare a progresului, alături de indicatori de performanță care să măsoare eficiența implementării. Indicatori precum numărul de avize utilizate eficient, reducerea capacităților blocate și creșterea investițiilor ar fi relevanți în acest context.</p>	<p>Se ia act. Nota de Fundamentare a fost completată.</p> <p>La etapa elaborării versiunii inițiale a proiectului, nota de fundamentare au fost transmise OSD, OST și agenției pentru a se expune în scopul consolidării unui proiect fundamentat.</p> <p>Suplimentar, prin scrisoarea nr. 04-3269 din 31 decembrie 2024, setul a fost transmis spre consultare publică actorilor principali din sector și părților interesate.</p> <p>La fel a fost publicat și pe platforma web: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13737</p> <p>Totodată, informațiile în secțiunea „Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ” au fost completate.</p>
<p>Cancelaria de Stat Centrul de Armonizare a Legislației</p>	<p>Proiectul național are drept scop modificarea a două acte normative – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, prin completarea art. 47 cu alin. (9) în ceea ce privește garanțiile financiare de bună execuție pentru racordarea centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW și Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, prin modificarea alin. (7) din art. 37, în ceea ce privește calcularea dezechilibrului producătorului eligibil din cadrul grupului de echilibrare al furnizorului central.</p> <p>Menționăm că, ambele acte naționale supuse modificării sunt acte naționale armonizate, în speță, Legea nr. 107/2016 transpune art. 1 - 16, art. 18, art. 22 - 38, art. 40 - 43, Anexa I din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice; art. 1 - 3, art. 13 - 17, art. 19 și 21, Anexa I din Regulamentul (CE) 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces</p>	<p>Se ia act.</p>

	<p>la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică; Directiva 2005/89/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri și Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie și Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare).</p> <p>Astfel, examinând proiectul național prin prisma actelor UE menționate supra, constatăm că acesta nu are ca scop transpunerea directă a unor norme din acestea și nu contravine acestora, comunicând despre lipsa de obiecții și propuneri.</p>	
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova</p>	<p>Ca urmare a examinării proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățire a toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) (număr unic 1150/MEn/2024), în limitele competențelor funcționale, comunicăm următoarele. Prezentul proiect reprezintă un instrument normativ de îmbunătățire a actualului mecanism de acces la rețeaua electrică a producătorilor de energie electrică, inclusiv a celor din surse regenerabile cu statut de producător eligibil mare obținut ca urmare a licitației, prin responsabilizarea financiară (prin depunerea garanțiilor de bună execuție) a solicitanților de aviz de racordare, fapt care va determina reducerea riscului de rezervare a capacității sistemului electroenergetic, dar fără a fi construită într-un final instalația electrică.</p> <p>Respectiv, din această perspectivă, exprimăm susținerea proiectului de lege. Totodată, în vederea îmbunătățirii calității proiectului de lege, propunem următoarele recomandări de sorginte tehnico-normativă, și anume: La Art.I, ce vizează modificarea art.47 al Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică, alineatul al doilea se propune cu următorul cuprins:</p> <p>„Condițiile și termenele în care trebuie depusă garanția financiară de bună execuție a avizului de racordare, cuantumul garanției financiare și cazurile în care garanția financiară integral sau parțial se restituie solicitantului sau se utilizează de operatorul de sistem în scopul dezvoltării rețelei electrice se aprobă prin hotărârea Agenției, care se supune consultărilor publice și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Această redacție corespunde cu stilul redacțional al prevederilor în vigoare a Legii nr.107/2016 și oferă o claritate sporită în înțelegerea normei propuse.

În același timp evidențiem că, potrivit art.7 alin.(3) lit.a) al Legii nr.107/2016, în domeniul reglementării pieței energiei electrice, Agenția elaborează și aprobă Regulile pieței energiei electrice, care reglementează termenele și condițiile de organizare și de operare a pieței energiei electrice, inclusiv a pieței pentru ziua următoare, a pieței energiei electrice pe parcursul zilei, a pieței organizate a contractelor, a pieței energiei electrice de echilibrare și a pieței serviciilor de sistem, funcțiile și obligațiile operatorului pieței energiei electrice și ale operatorului sistemului de transport în legătură cu gestionarea piețelor menționate, precum și drepturile și obligațiile altor participanți la piața energiei electrice.

Referitor la propunerea de la alineatul al treilea că „*Garanțiile financiare se depun și de persoanele fizice și juridice cărora li s-au eliberat avize de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW și, până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în termenele stabilite de Agenție*”, constatăm faptul că aceasta este specifică normelor privind intrarea în vigoare a proiectului de lege, de aplicare a unor prevederi, precum și alte acțiuni necesare punerii în aplicare a acestora. Prin urmare, recomandăm ca această propunere să fie transferată la Art.III - Dispoziții finale și tranzitorii.

Subsecvent remarcăm că, corespunzător art.7 alin.(2) – (4) din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002: „Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel. În cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel”.

În condițiile stipulate supra, considerăm judicios a se stipula cu claritate în legea nouă această situație juridică. Astfel, înaintăm următoarea redacție a normei, după cum urmează: „*Garanțiile financiare se depun și de către persoanele fizice și juridice, titulari ai avizelor valabile de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, în condițiile, termenele și cuantumul aprobate prin hotărârea Agenției, sub sancțiunea anulării avizelor de racordare de către operatorul de sistem în cazul neexecutării hotărârii Agenției.*”

Se acceptă.

Se acceptă.

	Această formulare acoperă și norma propusă de autor la alineatul al patrulea, referitoare la faptul că „Operatorul de sistem anulează avizele de racordare eliberate persoanelor fizice și juridice pentru racordarea la rețeaua electrică a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în cazul în care nu sunt depuse garanțiile financiare de bună execuție în condițiile, termenele și cuantumul stabilite de Agenție.”.	
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova	La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-14432 din 30 decembrie 2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) (număr unic 1150/MEn/2024) și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act.
Ministerul Dezvoltării și Digitalizării al Republicii Moldova	Cu referire la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) (număr unic 1150/MEn/2024), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act.
Agenția Proprietății Publice	Urmare demersului Cancelariei de Stat nr. 18-69-14432 din 30 decembrie 2024, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) (număr unic 1150/MEn/2024), autor – Ministerul Energiei și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Agenția Proprietății Publice consideră oportun consultarea proiectului cu întreprinderile de stat și societățile comerciale cu capital integral sau parțial de stat din domeniul energetic.	Se ia act. A fost consultat.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	Prin prezenta, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare ANRE/agenția) informează că a examinat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) (număr unic 1150/MEn/2024), și comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Banca Națională a Moldovei	Cu referire la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) (număr unic 1150/MEn/2024), expediat spre consultare publică și avizare de Ministerul Energiei prin scrisoarea nr. 04-3269 din 31.12.2024, Banca Națională a Moldovei, în limitele competenței sale, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se ia act.

<p>Centrul Național pentru Energie Durabilă</p>	<p>Prin prezenta, IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED), instituția publică de suport care are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite în conformitate cu HG 1060/2023, în contextul demersului Nr. 04-3269 din 31 decembrie 2024, privind avizarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) (număr unic 1150/MEn/2024), vă comunică lipsa de obiecții sau propuneri.</p>	<p>Se ia act.</p>
<p>Întreprinderea de Stat „MOLDELECTRICA”</p>	<p>La scrisoarea Dvs. cu numărul 04-3117 din 12.12.2024, privind examinarea și avizarea proiectului de hotărâre privind modificarea unor acte normative, introducând un mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare, Î.S. ”Moldelectrica” Vă comunică lipsa de propuneri și obiecții asupra proiectului de hotărâre.</p> <p>Totodată, în HANRE privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare, considerăm oportun de a stabili o perioadă în care solicitantul decide privind continuarea procesului în baza unui contract de racordare, ținând cont de condițiile avizului de racordare și a altor avize emise de alte entități. La moment, contractul de racordare este un contract care poate fi oferit de către operatorul de sistem la rețeaua căruia se solicită racordarea solicitantului, la cererea acestuia, după emiterea avizului de racordare. Contractul de racordare include valoarea estimativă a lucrărilor de racordare la rețea și poate include proiectarea instalației de racordare, achiziția echipamentelor și materialelor necesare pentru instalația de racordare, realizarea lucrărilor și punerea în funcțiune.</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Ține de competențele ANRE.</p>
<p>S.A. Rețele Electrice Distribuție Nord</p>	<p>Prin prezenta, S.A. „RED-Nord” Vă informează că, a recepționat adresarea D-tră cu nr. 04-31 17 din 12.12.2024, cu privire la elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului RM privind modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.</p> <p>Ca urmare a analizei, vă aducem la cunoștință că S.A. „RED-Nord” nu are propuneri sau obiecții față de proiectul de hotărâre sus menționat.</p>	<p>Se ia act.</p>
<p>Î.C.S.” Premier Energy Distribution” S.A.</p>	<p>Propuneri la proiectul de Lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) - Î.C.S. ”Premier Energy Distribution” S.A</p> <p>Art. I. – Art. 47 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203 art. 413), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:</p>	

	<p>„(9) Solicitanții care solicită racordarea centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, vor depune la operatorul de sistem garanții financiare de bună execuție a avizelor de racordare în cuantumul stabilit de Agenție.</p> <p>Condițiile și termenele în care trebuie depusă garanția financiară de bună execuție a avizului de racordare, cuantumul garanției financiare și cazurile în care garanția financiară integral sau parțial se restituie solicitantului sau se utilizează de operatorul de sistem în scopul dezvoltării rețelei electrice, se stabilesc într-o hotărâre a Agenției, aprobată în rezultatul consultării publice.</p> <p>Producătorii de energie din surse regenerabile, care au obținut statutul de producător eligibil mare în conformitate cu prevederile cu Art.36 din Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, nr.10/2016, la solicitarea avizelor de racordare sunt scutiți de depunerea garanțiilor financiare de bună execuție a avizelor de racordare</p> <p>Garanțiile financiare se depun și de persoanele fizice și juridice cărora li s-au eliberat avize de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW și, până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în termenele stabilite de Agenție.</p> <p>Operatorul de sistem va returna garanțiile financiare de bună execuție producătorilor de energie din surse regenerabile care au obținut statutul de producător eligibil mare în temeiul Art.36 din Legea 2 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, nr.10/2016.</p> <p>Operatorul de sistem anulează avizele de racordare eliberate persoanelor fizice și juridice pentru racordarea la rețeaua electrică a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în cazul în care nu sunt depuse garanțiile financiare de bună execuție în condițiile, termenele și cuantumul stabilite de Agenție.”</p>	<p>Se acceptă parțial. Deși Ministerul Energiei este de-acord cu aplicarea acestei prevederi, având în vedere că cadrul normativ primar prevede norme generale considerăm necesar ca această prevedere să fie descrisă în HANRE.</p> <p>Se acceptă parțial. Deși Ministerul Energiei este de-acord cu aplicarea acestei prevederi, având în vedere că cadrul normativ primar prevede norme generale considerăm necesar ca această prevedere să fie descrisă în HANRE.</p>
<p>European Bussines Association</p>	<p>Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul consultărilor publice asupra proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili), și urmare a examinării proiectului Vă comunică, următoarele propuneri/clarificări ce urmează a fi operate.</p> <p>Art. 47 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică alineatul (9) se propune completarea cu următoarele prevederi:</p> <p>Producătorii de energie din surse regenerabile, care au obținut statutul de producător eligibil mare în conformitate cu prevederile cu Art.36 din Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, nr.10/2016, la solicitarea avizelor de racordare sunt scutiți de depunerea garanțiilor financiare de bună execuție a avizelor de racordare.</p>	<p>Se acceptă parțial. Deși Ministerul Energiei este de-acord cu aplicarea acestei prevederi, având în vedere că cadrul normativ primar prevede norme generale considerăm necesar ca această prevedere să fie descrisă în HANRE.</p>

	<p>Operatorul de sistem va returna garanțiile financiare de bună execuție producătorilor de energie din surse regenerabile care au obținut statutul de producător eligibil mare în temeiul Art.36 din Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, nr.10/2016.</p> <p>Mulțumim anticipat pentru considerare și rămânem la dispoziția Dvs., exprimând deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Deși Ministerul Energiei este de-acord cu aplicarea acestei prevederi, având în vedere că cadrul normativ primar prevede norme generale considerăm necesar ca această prevedere să fie descrisă în HANRE.</p>
<p>SA ENERGOCOM</p>	<p>S.A. "ENERGOCOM" a examinat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili), (număr unic 1150/MEn/2024) și Vă comunică despre lipsa obiecțiilor și a propunerilor.</p>	<p>Se ia act.</p>

<p>Î.C.S. ENERGO CONTINENT S.R.L.</p>	<p>Prin prezenta, studiind și nota de fundamentare autorului la proiectul de lege menționat, Î.C.S. ENERGO CONTINENT S.R.L., vă propune în atenția Dvs. prezentul Aviz la proiectul de lege (număr unic 1150/MEn/2024) privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili), cu anumite teze, recomandări, motivări și beneficii pentru investitori:</p> <p>I. Observație privind claritatea și aplicabilitatea modificărilor propuse de autor Ministerul Energiei</p> <p>Textul actual al proiectului de lege introduce obligația depunerii garanțiilor financiare pentru avizele de racordare emise anterior intrării în vigoare a legii, fără a asigura o claritate cu privire la:</p> <p>Momentul efectiv în care beneficiarii pot depune garanțiile pentru a evita anularea avizelor. Cuantumul exact al garanțiilor financiare necesare, care urmează să fie stabilit doar după 1 lună de la intrarea în vigoare a legii, printr-o hotărâre ANRE.</p> <p>Contradicții identificate în textul legii:</p> <ul style="list-style-type: none">- Articolul din proiect afirmă că avizele de racordare emise anterior intrării în vigoare a legii se anulează dacă nu sunt depuse garanțiile financiare.- Totodată, dispozițiile tranzitorii stabilesc că ANRE va elabora în termen de 1 lună regulamentul care determină cuantumul și condițiile de depunere a garanțiilor financiare. <p>În acest interval, beneficiarii avizelor nu pot depune garanțiile financiare, deoarece nu au informații legale despre valoarea acestora sau despre procedură.</p> <p>Riscurile acestei contradicții:</p> <p>Aplicare retroactivă: Anularea avizelor emise anterior intrării în vigoare a legii, fără o perioadă clară de conformare, echivalează cu aplicarea retroactivă a unor obligații, ceea ce contravine principiilor fundamentale ale dreptului.</p> <p>Incertitudine juridică: Beneficiarii avizelor de racordare nu au cum să respecte cerințele legale întrucât informațiile necesare (condiții, termene, quantum) nu vor fi disponibile până după adoptarea regulamentului ANRE.</p>	<p>Argumentare:</p> <p>Conform prevederilor proiectului de lege, ANRE va avea la dispoziție 1 lună pentru elaborarea și aprobarea Hotărârii privind condițiile și termenul în care trebuie depusă garanția financiară de bună execuție a avizului de racordare, cuantumul garanției financiare și cazurile în care garanția financiară integral sau parțial se restituie solicitantului sau se utilizează de operatorul de sistem în scopul dezvoltării rețelei electrice.</p> <p>Astfel, toate detaliile necesare vor fi cunoscute de către investitori la momentul elaborării de către ANRE a hotărârii menționate.</p> <p>Proiectul de lege nu stabilește obligativitatea depunerii garanției financiare în lipsa Hotărârii ANRE.</p>
--	---	---

Pierderea încrederii investitorilor: O astfel de reglementare poate descuraja investițiile în energie regenerabilă, mai ales în cazul Republicii Moldova, unde riscurile investiționale sunt deja mari.

1.1 Propunere a textului proiectului de lege:

1.1.1. Clarificarea termenului pentru depunerea garanțiilor financiare:

- Adăugarea unui termen tranzitoriu care să permită beneficiarilor avizelor emise anterior intrării în vigoare a legii să depună garanțiile financiare într-un interval rezonabil de timp, după publicarea regulamentului ANRE;
- Persoanele fizice și juridice care dețin avize de racordare emise anterior intrării în vigoare a prezentei legi vor depune garanțiile financiare într-un termen de 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial a hotărârii ANRE privind condițiile, termenele și cuantumul garanțiilor financiare.

II. Valabilitatea termenului ATR.

Propunere pentru modificarea termenului de valabilitate a ATR și introducerea termenului diferențiat pentru construcție

2.1 Termen pentru obținerea și prezentarea autorizației de construire:

Termenul actual de 2 ani pentru obținerea și prezentarea autorizației de construire poate fi prelungit cu până la 1 an suplimentar în cazul în care solicitantul poate demonstra întârzieri justificate, inclusiv:

- Proiectul necesită evaluarea impactului asupra mediului (EIM) la nivel național;
- Apar obstacole neprevăzute, cum ar fi schimbări legislative sau proceduri suplimentare solicitate de autoritățile competente.

(In Romania, durata initiala a certificatului de urbanism in vederea obtinerii autorizatiei de construire se stabileste de emitent in functie de importanta si dimensiunea investitiei, dupa caz - adica poate fi initial si de 36 luni de exemplu. La expirarea perioadei initiale mai poate fi prelungit 12 luni)

2.2 Termen pentru construcție:

Se propune introducerea unui termen diferențiat pentru construcția parcurilor eoliene, în funcție de capacitatea instalată:

Amendament propus: Introducerea termenului diferențiat pentru construcție

Se acceptă parțial.

Deși Ministerul Energiei este de-acord cu aplicarea acestei prevederi, având în vedere că cadrul normativ primar prevede norme generale considerăm necesar ca această prevedere să fie descrisă în HANRE.

Se acceptă parțial.

Deși Ministerul Energiei este de-acord cu aplicarea acestei prevederi, având în vedere că cadrul normativ primar prevede norme generale considerăm necesar ca această prevedere să fie descrisă în HANRE.

Nu se acceptă.

Această propunere nu corespunde obiectului de reglementare a proiectului de Lege.

Articol propus pentru modificare: Regulamentul Guvernului privind racordarea la rețelele electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018.

Text nou propus:

2.3 Durata standard pentru construcție:

- Pentru centralele electrice cu o capacitate instalată de până la 10 MW, termenul pentru finalizarea construcției rămâne de 2 ani, conform reglementărilor actuale;

Durata extinsă pentru proiecte mari:

- Pentru centralele electrice cu o capacitate instalată între 10 MW și 50 MW, termenul se extinde la 3 ani;

- Pentru centralele electrice cu o capacitate instalată mai mare de 50 MW, termenul se extinde la 5 ani, cu posibilitatea unei prelungiri de încă 1an în cazuri justificate, cum ar fi:

- Întârzieri cauzate de obținerea avizelor sau autorizațiilor necesare.
- Probleme logistice majore (ex. acces limitat la echipamente și materiale).
- Obstacole neprevăzute în implementarea proiectului, inclusiv modificări legislative sau procedurale.
- Situații de forță majoră recunoscute oficial (calamități naturale, conflicte armate etc.).

Motivare

- Introducerea unui termen diferențiat pentru construcție reflectă complexitatea tehnică și logistică a proiectelor mari și facilitează finalizarea acestora în mod realist și conform cerințelor legale.
- Flexibilitatea oferită de aceste modificări susține dezvoltarea investițiilor în surse regenerabile, esențiale pentru securitatea energetică a Republicii Moldova.
- Prolungirea termenului pentru obținerea autorizației de construire în cazuri justificate reduce riscul pierderii ATR din cauza circumstanțelor independente de voința investitorilor.

Proiectele mari, cum este cazul „CEE Vulcănești 180 MW”, implică lucrări complexe care necesită perioade mai lungi de implementare, fiind esențiale pentru atingerea obiectivelor naționale în domeniul energiei regenerabile.

(În Romania durata executarii lucrarilor de constructie se stabileste la emiterea certificatului de urbanism in functie de dimensiunea investitiei - poate avea o durata pana la 60 luni).

Totodată, prevederea poate fi examinată de către ANRE în procesul de elaborare a Hotărârii.

Nu se acceptă.

Această propunere nu corespunde obiectului de reglementare a proiectului de Lege.

Totodată, prevederea poate fi examinată de către ANRE în procesul de elaborare a Hotărârii.

III. Introducerea garanțiilor financiare:

3.1 Ajustarea garanțiilor financiare pentru solicitanții care dețin certificate de urbanism valabile pentru construcție.

Principii generale privind garanțiile financiare:

- Garanțiile financiare sunt destinate asigurării că avizele de racordare sunt solicitate exclusiv de investitori cu intenții reale de a finaliza proiectele de generare a energiei electrice.
- Valoarea garanției financiare este stabilită în funcție de capacitatea instalată a proiectului și reprezintă o sumă echitabilă, fără a constitui o barieră excesivă pentru investitori

Excepții și ajustări ale garanțiilor financiare:

Solicitanții care dețin deja certificate de urbanism pentru construcție:

- Aceștia sunt exonerati de obligația depunerii garanției financiare pentru obținerea ATR, dacă prezintă documentația completă ce atestă stadiul avansat al proiectului, inclusiv:
- Certificatul de urbanism pentru construcție.
- Proiectul tehnic finalizat și avizat conform legislației în vigoare.

Criterii pentru evaluarea progresului proiectului:

- Reducerea sau eliminarea garanției financiare se aplică exclusiv proiectelor care îndeplinesc următoarele condiții:
- Au prezentat un certificat de urbanism valabil emis de autoritățile competente.
- Au finalizat proiectul tehnic al instalațiilor și l-au supus verificării de către verficatori autorizați.
- Demonstrează un progres semnificativ în obținerea altor avize necesare, cum ar fi evaluarea impactului asupra mediului.

Impact asupra aplicării mecanismului:

- Introducerea excepțiilor pentru solicitanții avansați va:
- Reduce presiunea financiară asupra investitorilor care au parcurs deja etape critice ale proiectului.
- Încuraja continuarea implementării proiectelor fără întârzieri cauzate de cerințele financiare suplimentare.
- Evita rezervările speculative ale capacităților în rețea, menținând în același timp integritatea mecanismului de garanții.

Reducerea garanției financiare în cazul proiectelor avansate:

Nu se acceptă.

Această propunere nu corespunde obiectului de reglementare a proiectului de Lege.

Totodată, prevederea poate fi examinată de către ANRE în procesul de elaborare a Hotărârii.

Propunere de modificare:

- Pentru solicitanții care au obținut certificat de urbanism pentru construcție și au finalizat etapele de proiectare, avizare și coordonare tehnică, valoarea garanției financiare să fi redusă față de nivelul aplicabil solicitanților aflați în etapa inițială.

Motivare:

Proiectele aflate într-un stadiu avansat de implementare, cum ar fi cele pentru care s-a obținut certificatul de urbanism sau care se află deja în etapa de construire, reflectă un angajament financiar și tehnic considerabil din partea investitorilor, diminuând semnificativ riscul de nefinalizare. Ajustarea garanțiilor financiare pentru aceste proiecte oferă un stimulent pentru continuarea investițiilor, asigurând în același timp utilizarea eficientă a capacităților rețelei electrice.

3.2. Eliminarea cerinței pentru o nouă garanție financiară la prelungirea termenului de finalizare a construcției.**Amendament propus:****Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative****Propunere de modificare:**

- În cazul în care investitorii nu finalizează construcțiile proiectelor în termenul stabilit, aceștia pot solicita prelungirea termenului de finalizare fără a fi obligați să depună o nouă garanție financiară, cu respectarea următoarelor condiții:

- Valabilitatea garanției existente:

- Garanția financiară depusă la obținerea ATR rămâne activă și se consideră suficientă pentru acoperirea riscurilor asociate proiectului.

Demonstrarea progresului:

Investitorul prezintă dovezi privind progresul lucrărilor de construcție și justifică eventualele întârzieri prin cauze obiective, precum:

- Probleme logistice legate de furnizarea echipamentelor sau serviciilor.
- Schimbări legislative sau alte obstacole reglementare apărute pe parcursul implementării proiectului.

Motivare:**Nu se acceptă.**

Această propunere nu corespunde obiectului de reglementare a proiectului de Lege.

Totodată, prevederea poate fi examinată de către ANRE în procesul de elaborare a Hotărârii.

- Această modificare protejează investitorii care au demonstrat angajament față de realizarea proiectului, reducând presiunea financiară suplimentară și încurajând continuarea lucrărilor fără riscul abandonării din cauza constrângerilor nejustificate.

- Flexibilitatea în această etapă este crucială pentru atragerea investitorilor și dezvoltarea proiectelor în surse regenerabile, în special în contextul competitivității scăzute a regiunii în raport cu piețele UE.

Justificare:

Garanțiile financiare depuse inițial la obținerea ATR au ca scop responsabilizarea investitorilor, iar cerința suplimentară pentru o nouă garanție financiară la prelungirea termenului creează o povară financiară inutilă.

Investițiile în surse regenerabile sunt deja costisitoare, iar impunerea de garanții suplimentare poate descuraja investitorii, mai ales în contextul în care:

- Republica Moldova are un mediu de risc crescut pentru investiții mari;
- Tarifele mici și neatractivitatea economică a regiunii (non-UE) reduc motivația pentru investitori

Impact asupra investitorilor:

Eliminarea cerinței pentru o nouă garanție financiară va:

- Reduce presiunea financiară asupra investitorilor, permițându-le să concentreze resursele pe finalizarea construcției.- Încuraja continuarea investițiilor în proiecte de surse regenerabile, contribuind la securitatea energetică și la tranziția verde a Republicii Moldova.
- Îmbunătăți percepția internațională a Republicii Moldova ca destinație de investiții în sectorul energetic.
- Soluție alternativă (dacă este necesară o nouă garanție)

IV. Introducerea garanțiilor financiare pentru solicitanții de avize de racordare.

Momentul depunerii garanției financiare:

Depunerea garanției financiare la eliberarea avizului de racordare

Amendament propus:

- Garanția financiară va fi depusă după confirmarea tehnică a posibilității de racordare și în termen de 30 de zile după emiterii avizului de racordare

Nu se acceptă.

Această propunere nu corespunde obiectului de reglementare a proiectului de Lege.

	<p>Motivare:</p> <p>La etapa de depunere a cererii pentru avizul de racordare, solicitantul nu poate ști cu certitudine dacă:</p> <ul style="list-style-type: none">- Este posibil din punct de vedere tehnic să racordeze proiectul la rețea.- Există capacitate disponibilă pentru racordare în zona specifică.- Solicitarea garanției financiare înainte de evaluarea tehnică creează o barieră financiară inutilă pentru investitori și riscă să descurajeze dezvoltarea proiectelor. <p>Beneficii pentru investitori:</p> <ul style="list-style-type: none">- Protecția investitorilor împotriva cheltuielilor financiare înainte de confirmarea tehnică a posibilității de racordare.- Creșterea transparenței și a predictibilității procesului de obținere a avizului de racordare.- Stimularea proiectelor în surse regenerabile prin reducerea riscurilor asociate cu procesul administrativ. <p>Procesul propus:</p> <ul style="list-style-type: none">- La depunerea cererii pentru avizul de racordare, solicitantul va prezenta doar documentele necesare pentru analiza tehnică preliminară.- Garanția financiară va fi depusă doar după ce operatorul confirmă posibilitatea tehnică de racordare și înainte de emiterea avizului. <p>Motivare:</p> <p>Această modificare asigură un echilibru între protecția operatorilor de sistem și sprijinirea investitorilor, evitând cheltuieli inutile în etapele preliminare și contribuind la un mediu de investiții mai prietenos.</p> <p style="text-align: center;">V. Propunere privind mecanismul de toleranță pentru dezechilibre</p> <p>Context</p> <p>Conform legislației curente, marjele de toleranță pentru dezechilibre sunt de $\pm 4\%$ pentru centrale fotovoltaice și $\pm 8\%$ pentru centrale eoliene. Producătorii rămân neremunerați pentru surplusul de energie generat în aceste marje.</p> <p>Această abordare:</p> <ul style="list-style-type: none">- Descurajează producătorii de a depăși prognoza, afectând veniturile și recuperarea investițiilor.- Nu recunoaște costurile suplimentare suportate de investitori pentru menținerea capacității operaționale.	<p>Totodată, prevederea poate fi examinată de către ANRE în procesul de elaborare a Hotărârii.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Această propunere nu corespunde obiectului de reglementare a proiectului de Lege.</p> <p>Totodată, prevederea poate fi examinată de către ANRE în procesul de elaborare a Hotărârii.</p>
--	---	---

Propuneri din perspectiva investitorilor

Modificarea mecanismului de remunerare în marjele de toleranță

Propunere: Energia produsă în marjele de toleranță, ajustată astfel:

Fotovoltaic:

Dezechilibre pozitive: 5%.

Dezechilibre negative: 5%.

Eolian:

Dezechilibre pozitive: 20%.

Dezechilibre negative: 15%.

Dezechilibrele pozitive să fie remunerate la un preț de referință stabilit prin reglementare, cum ar fi:

- Prețul mediu al pieței zilnice de energie electrică;
- valoare fixă prestabilită (ex. 50%-90% din tariful mediu de achiziție al Furnizorului Central).

Motivare:

- Ajustarea marjelor de toleranță reflectă variabilitatea specifică diferitelor surse regenerabile (fotovoltaic și eolian), oferind o mai bună predictibilitate financiară pentru investitori;
- Variabilitatea energiei regenerabile, în special pentru eolian, depinde de condițiile meteorologice;
- Marjă mai largă permite producătorilor să integreze mai bine variabilitatea surselor regenerabile fără a suporta pierderi financiare prea mari.

Remunerarea energiei în marjele de toleranță stimulează utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și contribuie la securitatea energetică fără a penaliza excesiv producătorii pentru devierile minore.

Prin ajustarea cadrului legislativ în favoarea unui mediu investițional mai prietenos și mai echitabil, Ministerul Energiei poate contribui la atragerea de noi investiții strategice în sectorul energiei regenerabile.

Astfel sperăm că prin intermediul și cu susținerea Dvs., situația existentă va fi soluționată în interesul comun, cu respectarea condițiilor de colaborare pe viitor.

	<p>Vă asigurăm că această situație nu va influența negativ la executarea atență, la timp și întocmai a obligațiilor noastre ca investitor.</p>	
<p>„ML ENERGY-GROUP” SRL</p>	<p>Prin prezenta, SRL ”ML ENERGY-GROUP” în persoana administratorului dlui Veaceslav Moldovan își exprimă respectul și, în calitate de întreprindere electroenergetică - furnizor licențiat de energie electrică la prețuri nereglementate, precum și cu statut de responsabil pentru grupul de echilibrare al peste patruzeci de producători autohtoni de energie electrică produsă din surse regenerabile, urmare a examinării <i>Proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili)</i>, Vă prezintă spre examinare avizul în cadrul consultărilor publice demarate.</p> <p>Art. 3 al Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77 art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică prin expunerea în redacție nouă a noțiunii ”<i>producător eligibil mare</i>”, după cum urmează:</p> <p><i>producător eligibil mare</i> – producător eligibil care operează o centrală/mai multe centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile intermitente, cu o capacitate cumulativă mai mare decât limita de capacitate stabilită de Guvern în conformitate cu art.10 alin.(1) lit. e) și non-intermitente cu o capacitate mai mare decât 1MW per unitate de producere;</p> <p>ARGUMENT: Actualmente, principalele obstacole în dezvoltarea energiei regenerabile în Republica Moldova includ lipsa de resurse financiare, dependența de energie importată, problemele de infrastructură și costul dezechilibrelor provocate în mare măsură de sursele de generare intermitente. Includerea surselor non-intermitente de energie regenerabilă (instalații de cogenerare pe bază de biogaz, instalații de cogenerare pe bază de singaz, hidrogen,etc) în noțiunea de <u>producător eligibil mare</u> ar aduce claritate pentru climatul investițional, care în prezent se confruntă cu un vacuum legislativ de reglementare pe acest subiect, precum și a facilita siguranța investițiilor în tehnologia respectivă aducând o motivare suplimentară și, nu în ultimul rând, ar eficientiza la maxim procesul de reducere a costurilor pentru dezechilibre, reprezentând o sursă constatată de generare. Considerăm extrem de imperativ,</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Statutul de producător eligibil mare se oferă urmare a desfășurării licitațiilor în conformitate cu <i>Hotărârea Guvernului nr. 690/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare</i>, beneficiind de schema de schema de sprijin <i>preț fix</i>, or în acest sens sunt alocate capacități doar pentru surse intermitente.</p> <p>Cadrul normativ actual, oferă schemă de sprijin pentru sursele non-intermitente – <i>tarif fix</i> (obținerea statutului de producător eligibil mic)</p>

	<p>mai ales în prezenta conjunctură electroenergetică de criză, valorificarea și încurajarea dezvoltării și acestei tehnologii importante.</p> <p>În contextul celor relatate supra, solicităm respectuos de a lua act de propunerea enunțată și sperăm mult ca acesta să fie regăsită în varianta finală a proiectului.</p>	
<p>Asociația Obștească „Asociația Producătorilor De Energie Electrică Eoliană Și Fotovoltaică din Republica Moldova”</p>	<p>Asociația Obștească „Asociația Producătorilor De Energie Electrică Eoliană Și Fotovoltaică Din Republica Moldova” în contextul procedurii de avizare a proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) (număr unic 1150/MEn/2024), prezintă următoarele obiecții și propuneri după cum urmează.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Un prim aspect ce urmează a fi menționat, este faptul, că de către Ministerul Energiei al RM, este promovat proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), în care sunt prevăzute aspectele ce țin de depunerea garanției financiare pentru avizele de racordare eliberate, precum și conține dispoziții finale și tranzitorii aferent modului și termenului de depunere a garanțiilor financiare în cazul avizelor de racordare emise anterior intrării în vigoare a legii. <p>Respectiv, urmează a fi examinată oportunitatea promovării proiectului de modificare a legii (număr unic 1150/MEn/2024), în contextul care deja se află în procedura de promovare a unui nou proiect de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), care conțin norme referitor la garanția financiară la etapa solicitării avizului de racordare.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. La fel, considerăm oportun, că în proiectul legii (număr unic 1150/MEn/2024), normele ce vor reglementa modul și termenul de depunere a garanției financiare de către titularii existenți ai avizelor de racordare, să se regăsească în dispozițiile finale și tranzitorii ale proiectului, din considerentele ce urmează. <p>Or, conform art. 48 alin. (1) – (3) din Legea nr. 100/2017 care stabilesc că, Dispozițiile tranzitorii ale actului normativ cuprind măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ.</p> <p>Dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili) (număr unic 1150/MEn/2024), vine ca un instrument suplimentar pentru a accelera deblocarea situației la capitolul capacități disponibile de racordare, în contextul în care raportul dintre avizele eliberate și centrale de generare puse în funcțiune este foarte nesemnificativ.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Referitor la formularea care impune depunerea garanțiilor financiare, inclusiv</p>

În dispozițiile tranzitorii se indică, după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice.

Astfel, textul „*Garanțiile financiare se depun și de persoanele fizice și juridice cărora li s-au eliberat avize de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW și, până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în termenele stabilite de Agenție.*”

Operatorul de sistem anulează avizele de racordare eliberate persoanelor fizice și juridice pentru racordarea la rețeaua electrică a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW până la intrarea în vigoare a prezentului alineat, în cazul în care nu sunt depuse garanțiile financiare de bună execuție în condițiile, termenele și cuantumul stabilite de Agenție.” inclus la alin (9) pentru modificarea art. 47 al Legii nr. 107/2016, urmează a fi exclus și să se regăsească în dispozițiile finale și tranzitorii ale proiectului (număr unic 1150/MEn/2024).

Respectiv, alin. (2) al art. III din proiect urmează, a fi expus în corespundere cu argumentele expuse supra prin prevederea modului și termenilor de depunere a garanțiilor financiare pentru avizele de racordare existente.

La fel, redacția alin. (2) al art. III din proiect, este expus contrar Legii nr. 100/2017, or raporturile juridice (avizele de racordare emise anterior în temeiul legii), nu pot fi afectate, modificate, încetate ulterior prin efectul unei Hotărâri ANRE care este un act normativ subordonat legii.

3. Considerăm oportun completarea proiectului cu următoarele modificări și anume:

Completarea art. 47 alin. (1) al Legii nr. 107/2016 cu următorul enunț: „*La cerere vor fi anexate inclusiv copia actului juridic, care atestă dreptul de proprietate sau calitatea de posesor de drept al solicitantului asupra imobilului sau terenului unde urmează să fie amplasat locul de consum/producere respectiv, precum și antecontractul aferent încheierii ulterioare a unui act juridic translativ de proprietate sau posesie.*”

O astfel, de prevedere se regăsește la pct. 15 din Hotărârea ANRE nr. 168/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, însă fără a admite prezentarea antecontractului aferent încheierii ulterioare a unui act juridic translativ de proprietate sau posesie.

Urmează de menționat, că prezentarea unui act juridic care atestă dreptul de proprietate sau calitatea de posesor la momentul depunerii cererii pentru eliberarea

pentru avizele deja emise, dorim să clarificăm că aceasta nu trebuie interpretată ca având efect retroactiv. Mai degrabă, ea reprezintă o reglementare tranzitorie, menită să îmbunătățească și să eficientizeze utilizarea capacităților rețelei electrice.

Retroactivitatea unei legi presupune modificarea efectelor juridice ale faptelor deja întâmplate. În schimb, cerința de a depune garanții financiare nu influențează drepturile deja dobândite sau acțiunile anterioare. Astfel, drepturile acordate (cum ar fi avizele emise) nu sunt anulate, ci devin supuse unei condiții suplimentare – depunerea unei garanții financiare – pentru a preveni blocarea capacității rețelei de proiecte nefinalizate. Această condiție este justificată de interesul public major de a elibera capacitățile rețelei pentru investitorii serioși (în special în contextul crizei energetice), care contribuie semnificativ la creșterea producției de energie din surse regenerabile.

Nu se acceptă.

Propunerea invocată nu ține de subiectul proiectului de lege privind modificarea unor acte normative.

	<p>avizului de racordare, obligă solicitantul la cheltuieli suplimentare fără a avea o certitudine privind soluționarea pozitivă a cererii, în special prin apariția datoriilor comerciale, fără a avea o activitate de întreprinzător pentru a fi onorate.</p> <p>Or, doar după obținerea avizului de racordare, titularul va putea dezvolta proiectul prin construcția centralei electrice, în scopul obținerii profiturilor.</p> <p>Astfel, admiterea prezentării antecontractului aferent încheierii ulterioare a unui act juridic translativ de proprietate sau posesie, ar facilita procedura depunerii cererii pentru eliberarea avizului de racordare.</p> <p>3. Considerăm oportun completarea proiectului cu următoarele modificări și anume:</p> <p>Completarea art. 38² al Legii nr. 107/2016 cu un nou alineat: „ (5) În cazul în care poziția netă măsurată a producătorului, se află în intervalele +/- 8 %, în cazul centralelor electrice eoliene și +/- 4 %, în cazul centralelor electrice fotovoltaice, de la poziția netă contractuală, nu se calculează dezechilibrul producătorului respectiv.</p> <p>În cazul în care poziția netă măsurată a producătorului, depășește intervalele +/- 8 %, în cazul centralelor electrice eoliene și +/- 4 %, în cazul centralelor electrice fotovoltaice, de la poziția netă contractuală, se calculează dezechilibrul producătorului doar pentru cantitatea de energie electrică ce depășește intervalele stabilite.”</p> <p>Criza energetică, rata de creștere a centralelor electrice din surse regenerabile în ultimii 3 ani, randamentul energiei regenerabile din primele zile anului 2025, a demonstrat că energia electrică din surse regenerabile joacă un rol foarte important, iar prin adoptarea propunerii prezentate, va permite acumularea surselor financiare în scopul dezvoltării proiectelor existente precum și investirea în proiecte ce țin de stocarea energiei electrice în scopul utilizării acestora în situațiile de criză iar acest mecanism va oferi un suport considerabil.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prezentele propuneri se reflectă în <i>Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și se referă doar pentru producătorii eligibili.</i></p>
--	--	---

Secretară de Stat

/semnat electronic/

Carolina NOVAC

Ex. Dan BRAGA

e-mail: dan.braga@energie.gov.md